III Semester B.Com. Examination, November/December 2015
(Fresh) (CBCS) (2015 – 16 & Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Campuramayanam – Aranya Kandam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours Max. Marks : 70

Instructions : *i) Answer in* ***Sanskrit/Kannada/English.***
ii) Answer Q. ***I, VI*** *and* ***VII*** *in* ***Sanskrit*** *only.*

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत । **(10×1=10)**

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Choose the correct answer :

1) चम्पूरामायणस्य कर्ता क: ?

अ) भास: आ) भोज: इ) बाण: ई) कालिदास:

2) त्रिविक्रमभट्टस्य चम्पूकाव्यं किं ?

अ) भारतचम्पू आ) भागवतचम्पू

इ) नलचम्पू ई) नीलकण्ठविजयचम्पू

3) विराध: केन शप्त: ?

अ) कुबेरेण आ) इन्द्रेण इ) वरुणेन ई) यमेन

4) भोजराजस्य शैली का ?

अ) वैदर्भी आ) पाञ्चाली इ) मागधी ई) गौडी

5) कुम्भयोनि क: ?

अ) वरुण: आ) वातापि: इ) राम: ई) अगस्त्य:

6) गृध्रराज: क: ?

अ) वातापि: आ) संपाति: इ) जटायु: ई) इल्वल:

7) जातरूपमयमृगेण क: आगत: ?

अ) खर: आ) मारीच: इ) सुबाहु: ई) दूषण:

8) मुनिरथिहितानां आशिषां पात्रं प्रथमत: का अभूत् ?

अ) कैकेयी आ) सीता इ) मन्थरा ई) कौसल्या

9) चतुर्दशसहस्रं संख्याकशाखं सैन्यं कः प्रेषयति ?

अ) वातापिः आ) दूषणः इ) खरः ई) रावणः

10) रावणः सीतां कुत्र न्यक्षिपत् ?

अ) दण्डकारण्ये आ) अशोकवने इ) पञ्चवट्यां ई) नगरे

II. **द्वयोः** प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत । **(2×10=20)**

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ :

Write an essay on **any two** questions :

1) चम्पूकाव्यस्य लक्षणं, पञ्चचम्पूकाव्यानि ।

ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪಂಚ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳು.

Characteristic features of Campukavya and Pancha Campukavyas.

2) शूर्पणखायाः अपमानं तस्य परिणामः च ।

ಶೂರ್ಪಣಖೆಯ ಅಪಮಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ.

Insult of Shurpanakha and its effects.

3) अगस्त्य महर्षिः ।

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಗಳು.

The Great Sage Agastya.

III. a) **द्वयोः** श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत । **(2×4=8)**

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, ವಿವರಿಸಿ :

Translate and explain **any two** shlokas :

1) प्रविश्य विपिनं महत्तदनु मैथिलीवल्लभौ
महाबलसमन्वितनीलशैलच्छविः ।
निशाचरादवानलप्रशमनं विधातुं शरै –
श्चचार सशरासनः सुरपथे तडित्वानिव ॥

2) तस्मिन् महापथधिया वदनं विगाह्य
निर्गन्तुमक्षमतया जठरे लुठद्भिः ।
वन्यैर्गजैरजगराः पिशिताशतेभ्यो
वातापिदानवदशामुपदेशयन्ति ॥

3) दशरथात्मजयुग्मनिरीक्षणक्षणसमाकुलबुद्धिरियं दधौ ।
उभयकूल समस्थितशाब्दलभ्रमगतागतखिन्नगवीदशाम् ॥

4) आकृष्य दूरमुटजादथ दर्शिताशः
क्रव्याश एष रघुनाथशरेण विद्धः ।
कार्तस्वरैण तनुतां विजहौ हतोऽस्मी–
त्यार्तस्वरेण सह रामवचोनिभेन ॥

b) गद्यभागम् अनुवादत : **(1×4=4)**

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ :

Translate the following passage :

ततः परमहर्षेण महर्षिणा प्रणीताभिराशीर्भिः सह मुरशासनशरासनं सरसिजासनास्त्रं सौत्रामणं तूणीरयुग्मं रुक्ममयकोशं खड्गं च प्रतिगृह्य तदाज्ञया गोदावरीतटनिकटप्रकटितां पञ्चवटीमसेवत ।

अथवा

ततस्तस्या निकृत्तकर्णनासिकायाः कनीयस्याः परिभवं वदने वचने च दृष्ट्वा श्रुत्वा च जनस्थानवर्ती समरमुखमुखरः खरश्चतुर्दशसहस्र संख्याकशाखं चतुर्दशाध्यक्षरक्षितं रक्षोबलं रामलक्ष्मणौ जिघृक्षुः प्रेषयामास ।

IV. **द्वयोः** वाक्ययोः ससंदर्भं विवृणुत । **(2×4=8)**

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ :

Explain with reference to context **any two** sentences :

1) अरमरचयतामुभावसिभ्यां पिशितभुजं भुजभारहीनमेनम् ।
2) उभयकूल समस्थितशाब्दलभ्रमगतागतखिन्नगवीदशाम् ।
3) मैथिलीपक्षपातेन पक्षपातमवाप्य सः ।
4) दशरथदुखापं प्राप नैवापमम्भः ।

V. **द्वयोः** लघु टिप्पणी लिखत । **(2×2½=5)**

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** :

1) नीलकण्ठविजयचम्पू ।
2) जटायुः ।
3) खरः ।
4) रावणः ।

VI. **संस्कृत**भाषया उत्तराणि लिखत । (5×1=5)

a) दोषान् परिहरत (**पञ्चानां** एव) :

1) नगरं बहि: उद्यान: अस्ति ।

2) ज्ञान: विज्ञानसहितम् ।

3) सा बालिका व्याघ्रेण भीता ।

4) वासुकि: पाताले अधिवसति ।

5) हिमालयं गङ्गा प्रभवति ।

6) राम: सह सीता वनं गता ।

7) शिवं नम: ।

8) वृक्षेण फलं पतति ।

b) संस्कृते वाक्यं रचयत (**पञ्चानां** एव) : (5×1=5)

अ) पठति

आ) गत्वा

इ) धनम्

ई) यदा–तदा

उ) अद्य

ऊ) वीक्ष्य

ऋ) तत्र

ए) अहं

VII. **संस्कृत**भाषायाम् अनुवादत । 5

ಒಂದು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೀನುಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಕೊಳ ಒಮ್ಮೆ ಬತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಇಬ್ಬರು ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಒಬ್ಬನು 'ಮಿತ್ರನೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳಿವೆ. ನಾಳೆ ನಾವು ಅವನ್ನು ಹಿಡಿಯೋಣ' – ಎಂದನು. ಮೀನುಗಳು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದವು. ಒಂದು ಮೀನು 'ನಾನು ಬೇರೆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನೀವೂ ಬನ್ನಿರಿ' – ಎಂದಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಮೀನು 'ಈಗ ಏನು ಅವಸರ ? ನಾಳೆ ಹೋಗೋಣ' – ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಎರಡು ಮೀನುಗಳೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋದವು. ಮೂರನೆಯ ಮೀನು – 'ವಿಧಿಯ ಬರಹದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತು. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಆ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೋದರು.

There were three fishes in a Pond. The Pond dried up. Then two fishermen came there. One of the two said "O friend! there are fishes here. Let us catch them tomorrow". The fish overheard the talk. 'I will go to another Pond. You also come with me' said a fish to the other two. Other fish said "why hurry now ? Let us go tomorrow". The next day the two fishes entered a different Pond. The third fish said, it happens as the fate dictates. I will not go anywhere and stayed in the same Pond. The fisherman came and took it the next day.